

Werk

Label: Article

Jahr: 1978

PURL: https://resolver.sub.uni-goettingen.de/purl?31311157X_0103|log113

Kontakt/Contact

Digizeitschriften e.V.
SUB Göttingen
Platz der Göttinger Sieben 1
37073 Göttingen

✉ info@digizeitschriften.de

ZPRÁVY

ŠEDESÁT LET PROF. RNDR. KARLA SVOBODY

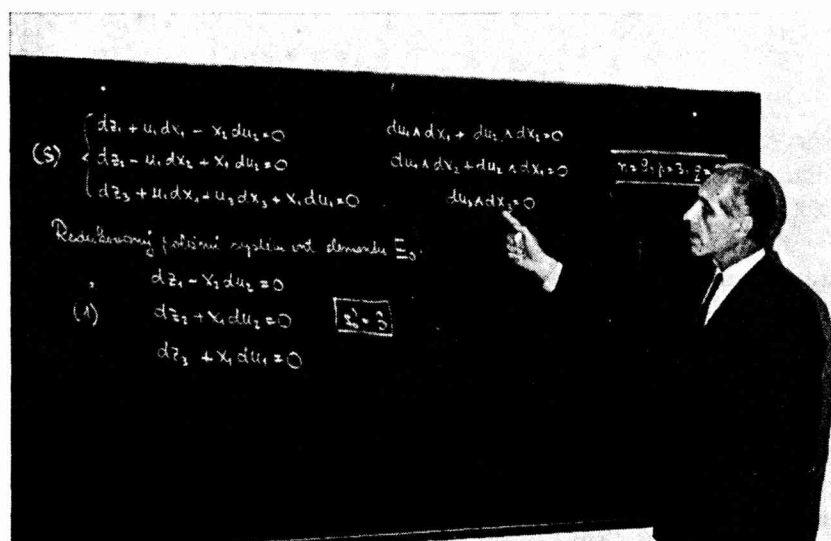
ALOIS ŠVEC, Olomouc

Profesor KAREL SVOBODA se narodil 9. prosince 1918 v Kunovicích v rodině železničního zřízence. Maturoval v r. 1937 na st. reálném gymnáziu v Uh. Hradišti. Matematiku a deskriptivní geometrii studoval na přírodovědecké fakultě brněnské univerzity, studia ukončil až po osvobození v r. 1946 a dosáhl aprobace pro vyučování matematice a deskriptivní geometrii na středních školách. Hodnost doktora přírodních věd získal v r. 1948, v r. 1957 se stal kandidátem fyzikálně-matematických věd; habilitoval se v r. 1958. V době okupace byl od 17. 11. 1939 do poloviny května 1940 vězněn v koncentračním táboře Sachsenhausen. Po návratu pracoval až do konce války u Stavební správy pro úpravu řeky Moravy v Uh. Hradišti. Po osvobození nastoupil ještě před ukončením studií jako výpomocný asistent Matematického ústavu přírodovědecké fakulty brněnské univerzity. Asistentem byl ustanoven v r. 1946, odborným asistentem v r. 1950, docentem v r. 1958, zástupcem profesora v r. 1963, mimořádným profesorem je od r. 1966.

Svobodovy vědecké práce z algebraické geometrie jsou pod vlivem vědecké činnosti prof. L. Seiferta — týkají se polární teorie kubické nadplochy ve čtyřrozměrném projektivním prostoru, která je vytvořena bisekantami racionální normální křivky čtvrtého stupně. Z podnětu prof. O. Borůvky se zabýval studiem Cartanových metod a zaměřil se na diferenciální geometrii. Studoval a) plochy v prostorech s konstantní křivostí, jejichž indikatrix normální křivosti je kružnicí, která má střed v příslušném bodě plochy nebo leží na kulové ploše se středem v bodě plochy; b) otázky, týkající se deformace neparabolických kongruencí přímek v projektivních a simplektických prostorech a útvarů k nim invariantně přiřazených (v návaznosti na práce E. Čecha); c) bodovou a projektivní deformaci plně fokálních pseudokongruencí lineárních prostorů. Společně s V. Havlem a I. Kolářem vypracoval metodu konstrukce kanonického reperu podvariety. O svých výsledcích přednášel na IV. sjezdu sovětských matematiků v Leningradě a na přednáškových pobytech v NDR a Rumunsku. Podílel se na činnosti semináře diferenciální geometrie, vedeného od r. 1952 prof. J. Klapkou; od r. 1971 je vedoucím tohoto semináře. Spolupracoval na řešení výzkumného úkolu státního plánu „Studium variet prostorů projektivních a prostorů s projektivní konexí“ a vytvořil samostatnou odbornou skupinu, složenou většinou z pra-

covníků vysokých škol technického směru. V současné době je odpovědným řešitelem výzkumného úkolu „Geometrie přímkových útvarů a jejich zobecnění“.

Prof. Svoboda přednášel různé obory geometrie v učitelském i odborném studiu, na fakultě organizačně zajišťoval výuku deskriptivní geometrie. Spolupůsobil při sestavování celostátních učebních plánů a osnov geometrických předmětů. Pro potřeby posluchačů učitelských kombinací s matematikou vydal dvojdielný učební text z analytické geometrie, který byl používán i na jiných vysokých školách.

Na přírodovědecké fakultě vykonal mnoho organizační i veřejně prospěšné práce. Po válce pomáhal znovu vybudovat matematický ústav (hlavně jeho knihovnu), byl tajemníkem katedry matematiky, vedoucím katedry algebry a geometrie a působil i v řadě jiných funkcí (v některých pracuje dodnes). Po téměř celou dobu pobytu na fakultě se podílel na odborářské práci. Dále byl funkcionářem JČSMF a členem redakčních rad Časopisu pro pěstování matematiky a Archives of Mathematics. V současné době je členem komise pro obhajoby kandidátských prací v oboru geometrie.

Toto jsou jen chladná a stručná fakta o dosavadní práci prof. Svobody. Vždy se cítil spíše učitelem než vědeckým pracovníkem. Budiž mi však dovoleno napsat, že je více než učitelem i vědeckým pracovníkem: je přítelem, rádce, neúnavným pomocníkem. Vždyť kolik z nás děkuje právě jemu za pomoc a cenné rady při vlastní vědecké práci, výchovu během aspirantury, úpravu práce do tisku.

Prof. Svoboda nemiluje jubilea (pisatel rovněž). Svoboda je však částí našeho matematického (a pro mnohé z nás i osobního) života. Proto nechť dovolí, abychom mu všichni přáli mnoho zdraví a spokojenosti do dalších let.